

altid er tilbøjelig til at tro, at jeg ser rigtig — var det virkelig godt, at vi kom ind i en Periode, hvor man noget kunde lade den storpolitiske Strid hvile og komme til en Forhandling, om hvilken man i alt Fald kunde gøre sig det Haab, at den vilde kunne medføre gode Resultater, og som jo ogsaa viste sig at medføre flere Resultater, som maatte siges at være, om end ikke aldeles fuldkomne, saa dog af en saadan Veskaffenhed, at de nærmede sig henimod, hvad der kunde være det rigtige, nærmede sig mod Idealet, og medens Forholdet selvfølgelig — kunde jeg fristes til at sige — hvor det drejer sig om Grundloven, paa ingen Maade med Rette kan stilles saaledes, at man vil søge at nærme sig til Grundloven, men saa stilles saaledes, at man vil fuldt ud komme paa det grundlovmæssige Standpunkt eller saa den forandret, saa mener jeg, at hvor det drejer sig om det almindelige Lovgivningsarbejde, hvor det drejer sig om enkelte spredte Reformers i det daglige praktiske Liv, vil det altid være det rigtigste, naar man ikke faar just det, som man anser for at være Idealet, saa dog saa vidt muligt, naar Lejligheden dertil er gunstig, at nærme sig henimod dette Ideal. Der er det da, jeg vil sige til det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds, at det forekommer mig, i alt Fald fra mit Standpunkt, at han gjorde det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bosjen) højlig Uret ved at vide ham Utaf for den Forandring paa det storpolitiske Omraade, som saaledes foregik i Efteraaret 1890 og i den nærmeste Tid derefter. Jeg for mit Vedkommende tror saaledes, at den af de Love, der den Gang kom, og som jo er den, der har givet Anledning til den meste Omtale, altsaa Loven om Alderdoms-understøttelse, er i Virkeligheden en god og meget brugbar Lov. Naar jeg nævner denne Lov her, saa er det ikke blot, fordi jeg vil imødegaa det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds, men ogsaa fordi jeg tror, at hvis vi virkelig kunne ind paa en saadan grundlovsfridig Omordning af Valgkredse, som der nu her er Tale om, saa ville vi meget let komme til et Punkt, hvor det virkelig vilde vise sig, at der til alle de Hindringer og de Vanskeligheder for Reformarbejdet, som der er til Stede, er kommet en ny og stor Vanskelighed, idet man uden al Nødvendighed og til ingen som helst Nytte har paa en meget farlig Maade genopvaakt hele den storpolitiske Strid, saaledes at den vil tage Flugt paa ny, om end i andre Former og under andre Betingelser, end vi have kendt dem i den provisoriske Periode. Derfor er det, at jeg finder Anledning til

her at minde baade det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds og det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds om den gode og frugtbare Periode, som blev indledet i Samlingen 1890—91, og til at udtale navnlig over for dem, der den Gang stred imod Alderdomsunderstøttelsesloven og endnu ere misfornøjede med den, at vi dog der maa mindes, at Danmark til Dato er det eneste Land, hvor man har en Lov, der giver de fattige i deres Alderdom en Støtte uden at forlange, at de paagældende, der støttes af Loven, skulle selv af egne Midler, hvad de jo vanskelig kunne, bidrage noget dertil. Jeg mener, at naar man vil bedømme en saadan Foranstaltning retfærdig, saa maa man ikke sammenligne den alene med, hvad man i og for sig kunde ønske sig, hvad man kunde mene kunde være Idealet, men man maa sammenligne det med den samtidige Tilstand i andre Lande, som itaa paa det samme Kulturstandpunkt som vort Land. Og naar man gør det og udvider denne Sammenligning til forskellige andre af de Love, der kom frem den Gang som f. Eks. Sygeforsikringsloven, saa tror jeg, at man maa komme til det Resultat, at man vil sige, at Danmark paa dette Omraade gennem denne Forhandlingspolitik er gaaet et vigtigt Skridt fremad foran andre Lande her i Europa. Naar det er saa, er det saa meget desto beklageligere, naar man nu vil til at foretage noget, som efter min fulde Overbevisning vil vise sig at være et Skridt tilbage derfra. Nu er der jo indvendt — og det er heller ikke uden Forbindelse med denne Sag, da jeg frygter for, at den Metode ogsaa noget er anvendt i denne Sag — indvendt mod disse Love, at hvad man nu end mener om selve Lovenes Indhold og Kvalitet, maa det dog siges, at de ere komne til Verden paa en Maade, som man rent ud maatte misbillige, at de ere komne til Verden paa den Maade, at de i Virkeligheden ikke ere blevne afgjorte i Udvalgene, i Tinget eller i Tingets Møder. Ja, det er jo gamle Sager, jeg her omtaler, og jeg kan derfor godt forstaa, at der er adskillige Medlemmer, som selv have været med i de Tider og derfor ere bedre inde i disse gamle Sager end jeg, som ikke føle Trang til at høre min Mening derom. Det skal imidlertid paa ingen Maade afholde mig fra at udtale min Mening for de enkelte, som ville høre derpaa; jeg bemærkede deriblandt et æret Medlem, som har en stor Indflydelse paa den offentlige Mening, og som nøje, alvorlig, opmærksomt og andægtig hører efter, og det skulde glæde mig meget, om jeg skulde være i Stand til at oplyse det ærede Medlem og